

CONCEPT

MEMO

Aan: Dagelijks Bestuur

Van: Erik Kiers

Datum: 16 augustus 2016

Onderwerp: Status inhoudelijke agenda – eerste helft 2016

In 2016 is Holland Rijnland samen met de gemeenten gestart met het uitwerken van de Inhoudelijke Agenda. Deze Inhoudelijke Agenda geeft de regionale ambitie weer op de domeinen Maatschappij, Economie en Leefomgeving. Het betreft een dynamische agenda waarin door de samenwerkende gemeenten 10 inhoudelijke speerpunten zijn geïdentificeerd als van regionaal belang. Daarnaast zijn drie agendabrede speerpunten benoemd. Op het merendeel van de onderwerpen verzorgt Holland Rijnland het platform en de coördinatie. Indien gewenst pakt Holland Rijnland ook de rol als aanjager of lobbyist richting andere overheden en/of partijen op. Verder organiseert Holland Rijnland diverse overlegtafels. De inhoud zelf wordt veelal verzorgd door de gemeenten of andere partners.

Deze notitie gaat in op de voortgang van deze speerpunten. Het afgelopen half jaar stond het uitwerken van de speerpunten centraal. Enkele resultaten:

- Partijen zetten samen hun schouders onder de transformatie van de jeugdhulp in de overlegtafels bij de inkoopprocedures en in inhoudelijke bijeenkomsten.
- Shared Responsibility gehonoreerd.
- Start actualisatie regionale Woonagenda.
- Partnerschap en bijdrage aan de publiek-private samenwerking Instrumentation for Space.
- Mogelijkheden energietransitie nu voor de hele regio in kaart
- Netwerkanalyse mobiliteit in de startblokken.
- Gebiedsprogramma's Duin- en Bollenstreek en Rijn- en Veenstreek zijn beloond met een bijdrage van de provincie.
- Nieuw LEADER-programma van start.



Status speerpunten Inhoudelijke Agenda

| Domein | Speerpunt | Status inzet Holland Rijnland | Toelichting |
|--------------|--|-------------------------------|--|
| Maatschappij | 1. De regio Holland Rijnland organiseert de jeugdhulp efficiënt en effectief | Loopt | <p>De uitvoering van dit speerpunt vindt met name plaats binnen de werkagenda jeugd 2016. Bij Holland Rijnland ligt de rol van procesmanagement en platformfunctie (Strategische Eenheid) en de verantwoordelijkheid voor de inkoop van de jeugdhulp (TWO). Op 11 verschillende thema's werken de gemeenten binnen Holland Rijnland samen om de transformatie te versnellen. De grote ambitie, complexiteit en veelheid sluit niet altijd aan bij de inzet van de gemeenten. Dit vraagt extra inzet vanuit Holland Rijnland. Naar verwachting wordt de werkagenda tot en met 2018 jaarlijks geactualiseerd. De producten die worden opgeleverd zijn zeer divers: van inhoudelijke input voor de overlegtafels in het kader van de aanbestedingsprocedure, naar aanbevelingen voor gemeenten voor een integrale aanpak tot bijeenkomsten voor en door cliënten en onderwijs.</p> <p>De TWO Jeugdhulp stelt vast dat er in 2016 een te groot verschil ontstaat tussen de beschikbare middelen en de vraag naar Jeugdhulp en dat daardoor noodzakelijke hulp niet, of met teveel uitstel wordt geleverd. Hierdoor wordt het werken aan transformatiedoelen ernstig belemmerd. Aan de gemeenten worden extra middelen gevraagd om deze knelpunten op te lossen.</p> <p>Holland Rijnland neemt vanaf 2016 tot 2018 samen met de ROC's, sociale diensten en jeugdhulp deel aan het Erasmus+ project 'Shared Responsibility', een strategisch partnerschap van zes regio's in Europa. Doel is om jongeren die zich buiten het reguliere onderwijssysteem bevinden een betere uitgangspositie op de arbeidsmarkt te bieden.</p> <p>Het lopende project Praktijkonderwijs Voortgezet Speciaal Onderwijs geven de gemeenten tot slot verdere invulling aan het speerpunt bevordert een integrale aanpak met als doel schoolverlaters een uitstroomperspectief te bieden waardoor geen jongere duurzaam thuis komt te zitten.</p> |
| | 2. De regio zorgt voor opvang en huisvesting van | Loopt vanaf Q3 | In samenspraak met het PHO en het DB is afgesproken dat het speerpunt langs drie sporen wordt uitgewerkt: |

| | | | |
|----------|---|----------------|--|
| | bijzondere doelgroepen. | | <ol style="list-style-type: none"> 1. Brede verkenning precieze opgaven gemeenten per doelgroep. 2. De portefeuillehouders hebben op het PHO Leefomgeving van 25 mei aangegeven behoefte te hebben aan een regionale discussie over huisvesting van bijzondere doelgroepen. Dit zal worden georganiseerd in de vorm van een werkconferentie voor wethouders en ambtenaren op 18 januari 2017. Deze wens past bij de opdracht van het DB om kennisdeling te faciliteren. 3. De uitkomsten van deze werkconferentie dienen tot input voor de actualisatie regionale woonagenda 2017-2020. De agenda moet gereed zijn juli 2017. <p>Voor de uitwerking van de sporen zijn gemeentelijke werkgroepen ingericht bestaande uit ambtenaren uit AO Wonen en AO Zorg en Welzijn.</p> |
| Economie | 3. De regio is nationaal centrum voor aardobservatie en navigatie-toepassingen. | Loopt vanaf Q3 | <p>Holland Rijnland heeft het Holland Space Cluster geïnitieerd, waarbij de eerste inzet was om de Nederlandse bijdrage aan het Europees ruimteprogramma over te nemen (ESA Estec). Het secretariaat van dit cluster wordt per september 2016 overgenomen door Noordwijk. Hiermee ontstaat capaciteit binnen de Strategische Eenheid om met de partners (HSC, Greenports, etc.) te verkennen waar de kansen liggen voor de regio. In de komende periode zal er een position paper Space worden opgesteld over wat de inzet van Holland Rijnland zal zijn. Op het gebied van aardobservatie (precisielandbouw) zijn meerdere partijen in de regio actief en het is de vraag of Holland Rijnland hierop moet gaan inzetten. Wel is er een behoefte van de ruimtevaartsector aan gespecialiseerde technici (MBO en HBO) en het stimuleren voor het vestigen van ruimtevaart gerelateerde maakindustrie (ook het toepassen ruimtevaarttechniek voor non space doeleinden) en het (verder) ontwikkelen van de Space Campus. In het najaar van 2016 wordt de position paper besproken in het DB.</p> |
| | 4. De regio is koploper op het gebied van planten-inhoudstoffen. | Loopt vanaf Q3 | <p>Holland Rijnland verkent met de Greenports, het Kenniscentrum Planteninhoudstoffen en BioBased Delta Zuid-Holland hoe het thema planteninhoudstoffen in onze regio het beste uitgewerkt kan worden en welke businesscase daar bij hoort. In de tweede helft van 2016 wordt er een brede overlegtafel georganiseerd.</p> |

| | | | |
|--|--|---|---|
| | | | Daarnaast stelt Holland Rijnland in de tweede helft van 2016 een plan van aanpak op voor de brede aanpak van Biobased Economy (inclusief circulaire economie en afvalstoffen). Binnen de gemeenten zijn de probleemeigenaren onduidelijk. De betrokkenheid en het gevoel van kansrijkheid zijn dan ook beperkt. |
| | 5. De regio is koploper in innovatieve aanpak van landbouwtransitie en bodemdaling in de veenweidegebieden als voorbeeld van circulaire economie. | Niet opgepakt door HR, onderwerp wel regionaal opgepakt | Vraag is welke rol Holland Rijnland hierin heeft, aangezien er diverse andere partijen op dit niveau acteren (bijv. Platform slappe bodem,). Er is binnen de strategische eenheid geen capaciteit om dit speerpunt nu op te pakken. Impliciet worden delen van deze opgave wel meegenomen in andere speerpunten (biobased, energie, groen). In afstemming met het DB is dit speerpunt daarom getemporiseerd. In de tweede helft wordt verkend of dit speerpunt nog een uitwerking behoeft en wie dit oppakt. Geen prioriteit Holland Rijnland. Alphen aan den Rijn heeft aangegeven hier een actieve rol op te spelen. Hiermee is het speerpunt regionaal afdoende belegd. |
| | 6. Holland Rijnland sluit met de provincie Zuid-Holland een gebiedsdeal over de regionale bijdrage aan verduurzaming en vermindering van energiegebruik. | Loopt | <p>Begin 2016 is gestart met een ambtelijke en bestuurlijke ronde langs de 14 gemeenten om behoeften en lopende activiteiten o.g.v. energietransitie in kaart te brengen. Vervolgens zijn (concept) uitvoeringslijnen geformuleerd die momenteel samen met de gemeenten uitgewerkt worden in een (concept) uitvoeringsprogramma. Ook de provincie ZH, Hoogheemraadschap Rijnland en Omgevingsdienst West Holland zijn hierbij actief betrokken. Om de urgentie van energietransitie onder de aandacht te brengen is een themacafé Energie georganiseerd. Bureau POSAD heeft de mogelijkheden voor energietransitie voor de hele regio in kaart gebracht. De uitkomsten hiervan zijn input voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma.</p> <p>Acties voor de komende tijd zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uitwerking (concept) uitvoeringsprogramma (sept 2016) 2. Opstellen regionale Warmte Koude Kaart (i.s.m. Bureau Over Morgen) (start sept. 2016) 3. Diverse bestuurlijke gesprekken (sept 2016) 4. Alliantievorming (najaar 2016) 5. Projectkeuzes en benoemen trekkers (DB oktober 2016) 6. Tekenend Energieakkoord met provincie Zuid-Holland (december 2016) |

| | | | |
|--------------|--|---|--|
| | 7. De regio steunt de uitbouw van de internationale economische kracht van de Greenports Duin- en Bollenstreek, Aalsmeer en regio Boskoop. | Loopt | Met de Greenports wordt momenteel een concreet uitvoeringsprogramma gemaakt, waarin aandacht is voor ruimtelijk – logistieke inrichting, de relatie onderwijs – arbeidsmarkt, innovatie, duurzaamheid en de verdere vermarkting van kennis. Holland Rijnland faciliteert hierin het platform, vormt de agenda en lobbyt ten behoeve van de in het uitvoeringsprogramma gedefinieerde projecten. Daarnaast neemt Holland Rijnland actief deel aan de verkenning MINT en het MIRT-onderzoek Veranderd (logistiek) ruimtegebruik Greenports. |
| Leefomgeving | 8. De regio is proeftuin voor de aanpak van leegstand en hergebruik van kantoren en winkelruimte. | Loopt deels | Het speerpunt bestaat uit 2 onderdelen. Het onderdeel 'ladder duurzame verstedelijking' loopt. Er is een regionaal traject gestart, dat wordt begeleid door bureau Stec. Doelstelling hiervan is om met handreikingen te komen, waarmee de urgentie en het belang van de Ladder is toegelicht en waarmee gemeenten makkelijker en sneller de ladder kunnen doorlopen. Na de zomer worden de eindproducten opgeleverd en wordt een brede bestuurlijke bijeenkomst georganiseerd (september/oktober). |
| | | Geen inzet HR, dit ligt bij de subregio's | Het onderdeel 'proeftuin en pilots' is echter niet gestart. Vraag hierbij is welke rol Holland Rijnland heeft, aangezien dit primair een opgave op subregionaal niveau is. Vanuit Holland Rijnland wordt hiertoe dan ook (naast de platformfunctie) geen capaciteit voor ter beschikking gesteld. |
| | 9. De regio Holland Rijnland is een aantrekkelijke groene bestemming voor inwoners en recreanten. | Loopt | Holland Rijnland zorgt voor afstemming tussen de clusters/landschapstafels en ondersteuning bij de ontwikkeling van de groene buitenruimte door het bieden van een platform voor overleg en kennis uitwisseling. Daarnaast ondersteunt Holland Rijnland de lobby voor (nieuwe) ontwikkelingen zoals het intensiveren van het vaarnetwerk in het veenweidegebied in samenwerking met MRDH en de stichting van een Nationaal Park Hollandse Kust. Ook heeft Holland Rijnland de Duin- en Bollenstreek en de Rijn- en Veenstreek ondersteund bij het opstellen van hun gebiedsprogramma's, waardoor deze landschapstafels een provinciale programmafinanciering hebben binnengehaald. In het Investeringsprogramma Zuidelijke Randstad heeft groen mede door inbreng van Holland Rijnland een nadrukkelijke plaats gekregen. De uitvoering van het Regionaal |

| | | |
|--|-------|--|
| | | <p>Groenprogramma gaat onverminderd voort. Uit de eerste resultaten van de evaluatie blijkt dat hiermee een belangrijke bijdrage geleverd wordt aan het ontwikkelen van groen en recreatie in de regio.</p> <p>De aanbesteding voor de secretaris/coördinator LEADER is onlangs afgerond, waardoor LEADER nu echt van start kan gaan. LEADER is een Europees programma om initiatieven te ondersteunen die bijdragen aan versterking van de economie op en van het platteland. Binnen het LEADER programma Holland Rijnland staat de versterking van de relatie tussen stad en ommeland centraal. Binnen dit thema wordt ingezoomd op twee specifieke onderwerpen: 'de gezondheid van mens en leefomgeving' en 'circulaire economie'.</p> <p>Daarnaast ondersteunt Holland Rijnland de Stichting Landschapsfonds Holland Rijnland en de Vereniging Vrijtijdslandschappen bij het uitvoeren van hun werkzaamheden; met name het stimuleren van de particuliere initiatieven in het groen.</p> |
| 10. Beter benutten mobiliteitsnetwerk. | Loopt | <p>Holland Rijnland voert een knelpuntenanalyse uit om beter zicht te krijgen op de lange termijn opgaven in de regio op het gebied van mobiliteit (breed). Hiermee wordt inhoud gegeven aan een nieuwe uitvoeringsagenda voor de regio.</p> <p>Een eerste aanzet hiervoor is opgesteld in een ambtelijke werkgroep en in mei 2016 besproken in de regiomiddag. Er is een PvA opgesteld en een bureau geselecteerd (RHDHV) dat de werkgroep zal ondersteunen.</p> <p>In september wordt dit besproken in het DB. De eerste resultaten zullen in november worden gepresenteerd en besproken in het PHO Verkeer en Vervoer.</p> <p>De inzet op de lopende (RIF)projecten gaat onverminderd door. Daarbij wordt altijd kritisch gekeken naar de mogelijkheden voor het beter benutten van huidige mobiliteitsnetwerk en de kansen voor werk met werk maken (bijv. koppeling HOV Leiden-Katwijk en de RijnlandRoute).</p> |
| 11. Speerpunt verwerven subsidies. | Loopt | <p>Subsidie is geen doel op zich, maar een middel. Holland Rijnland zet zich binnen de diverse speerpunten in om de kansen voor (extra)</p> |

| | | | |
|----------|---|-------|--|
| | | | <p>financiering te benutten. Dit doet zij door gerichte lobby met daarbij behorend instrumentarium (subsidiel database, RIF, cofinanciering, Regionale Investeringsstrategie (RIS), steunbetuigingen). Daarbij geeft de regio zicht op mogelijke subsidies en de kansen hiertoe binnen de speerpunten. De gemeenten zijn echter zelf aanzet voor de daadwerkelijke aanvraag, aangezien hiermee middelen van de gemeenten mee gemoeid zijn. Zij zijn verantwoordelijk</p> <p>De beheerverordening cofinanciering wordt in Q3 in besluitvorming gebracht. Daarnaast wordt nadere invulling gegeven aan de projecten uit de Regionale Investeringsstrategie Zuidelijke Randstad. De komende periode (Q3/Q4) wordt ingezet op het opzetten van een concrete 'Lobbyagenda Holland Rijnland'.</p> |
| Algemeen | 12. Speerpunt Strategische verkenningen | Loopt | <p>Holland Rijnland monitort actief nieuwe ontwikkelingen en de relevantie hiervan voor de gemeenten. Zo is zij actief in gesprek met PZH over de diverse onderwerpen binnen de Onderzoeks- en verkenningenagenda van de provincie. Holland Rijnland agendeert daarin voor de regio relevante zaken (bijv. provinciegrensoverschrijdende opgaven PZH - PNH). Het ontwikkelen van het Hollands Utrechts Plassengebied. Dit gebied heeft een enorme economische potentie om te fungeren als recreatieve/toeristische 'backbone' in de Zuidelijke- en Noordelijke Randstad. Ook wordt de relatie onderwijs – arbeidsmarkt – topsectoren verder uitgewerkt. Dit onderwerp komt door de hele Inhoudelijk Agenda terug en raakt meerdere speerpunten. Verder komen veel verkenningen terug in de individuele speerpunten. Zo is de verkenning mobiliteitsnetwerk van de provincie onderdeel van speerpunt 10. De opgave ten aanzien van de opvang bijzondere doelgroepen wordt verkend binnen speerpunt 2. Daarnaast worden ook de analyses gemaakt ten aanzien van de Rijksbegroting, de beleidslijnen in het kader van de decentralisaties, etc.</p> |
| | 13. De organisatie HR deelt uitbundig kennis met de gemeenten | Loopt | <p>Holland Rijnland gebruikt haar kanalen (website, PLEK, overlegtafels, themacafés, etc.) om actief informatie over zowel de speerpunten als nieuwe trends te delen. Zo is er al een themacafé over Energie georganiseerd. In Q3 en Q4 worden onder meer themacafés georganiseerd over "SMART maken begroting", inkoop Jeugdhulp, Speerpunt Groen (incl. evaluatie Groenprogramma).</p> |



Eerste constatering

Veel inzet is de afgelopen periode naar het uitwerken van de speerpunten met de gemeenten gegaan. Toch is niet alle inzet daar naar toe gegaan en/of vragen een aantal speerpunten meer inzet dan oorspronkelijk voorzien. Na het eerste half jaar kan het volgende worden geconstateerd:

- **De nieuwe manier van werken kost tijd.** Voor de uitvoering van de Inhoudelijke Agenda is bij Holland Rijnland beperkt capaciteit beschikbaar. Dan gaat het in totaal om 12,5 fte die actief is op 13 speerpunten ten behoeve van de 14 gemeenten. Het grootste deel van de capaciteit (80%) van Holland Rijnland is namelijk bestemd voor de uitvoerende taken, zoals leerplicht, inkoop jeugdhulp, woonruimteverdeling en verkeerseducatie. Dit in het kader van de efficiency, afstemming en risicospreiding. Het initiatief en de procesregie op de Inhoudelijke Agenda is binnen Holland Rijnland voornamelijk het werkpakket van de Strategische Eenheid Voor de uitvoering van de Inhoudelijke Agenda is het daarom ook de bedoeling dat zowel de regio als de gemeenten capaciteit inzetten voor de uitwerking van de speerpunten. Daarnaast brengen de gemeenten de inhoudelijke kennis in. Deze aanpak werkt, maar nog niet bij elk speerpunt even goed.
- **Een aantal van de als lopende zaken aangemerkte dossiers neemt nog veel tijd in beslag.** Hierbij valt te denken aan onderwerpen als volwasseneneducatie, arbeidsmarktbeleid, wonen, , de aanbesteding en begeleiding van de kwaliteitsverbetering van het fietsknoppuntennetwerk, de afronding van Zuidvleugel Zichtbaar Groener en de kantorenstrategie. De afgelopen periode is gebruikt om meer scherp te krijgen in de rol van Holland Rijnland, de centrumgemeente, de deelnemende gemeenten en overige partners. Hieruit blijkt dat deze opgaven ook in de toekomst aanzienlijke capaciteit blijven vragen.
- **In de transitie (Kracht15) zijn uitvoeringstaken gesignaleerd die niet meer door Holland Rijnland dienen te worden opgepakt. Deze taken zijn nog niet overgenomen door de gemeenten of een andere partij.** Denk daarbij aan beheer en onderhoud van recreatieve netwerken (wandel-, fiets- en sloepennetwerk), secretariaat Spacecluster en het RVMK. Holland Rijnland levert tot dit anders belegd is hier nog capaciteit voor.
- **De platformfunctie op Maatschappij, en de invulling van de procesmanagementrol op de werkagenda Jeugd, legt een groot beslag op de beschikbare capaciteit binnen Holland Rijnland.** In het eerste half jaar is hier 550 uur meer op gerealiseerd dan voorzien. Daarnaast zien we dat de ambitie van de gemeenten op de thema's binnen de werkagenda Jeugd onverminderd groot is, maar dat bemensing vanuit de gemeenten hiermee niet altijd strookt. Aangezien het veelal urgente opgaven zijn, die essentieel zijn voor de inkoop, is uitstel vaak niet mogelijk. Zo was er bijvoorbeeld tot voor kort geen trekker voor de actielijn Persoonsgebonden Budgetten (een actueel en urgent thema). Met als gevolg dat Holland Rijnland (TWO en SE) extra is belast om dit op te vangen. Dit gaat ten koste van andere activiteiten/speerpunten.
- **Wonen is een aandachtspunt.** De afgelopen periode is gebruikt om gemeenschappelijk draagvlak te vinden voor de verdere uitwerking en de inbedding van dit speerpunt. Daarbij bleek dat nog veel inzet (zo'n 400 uur extra) nodig was op de reguliere taken ten aanzien van wonen en woonruimteverdeling (planlijst woningbouwprojecten, vorming regionale woningmarkt, contingentenregeling, actualisatie huisvestingsverordening, beleidscommissie woonruimteverdeling (regulier overleg huurders-corporaties-gemeenten), etc). Aandachtspunt voor de komende



periode is de actualisatie van de Regionale Woonagenda. Dit kan gebruikt worden om het speerpunt nader uit te werken. Tegelijkertijd zal er ook een actualisatie van de programmering plaats dienen te vinden. Dit zal veel ambtelijke inzet vragen die (nog) niet is voorzien.

- **Er is de afgelopen periode veel inzet gepleegd door Holland Rijnland op het onderwerp doelgroepenvervoer.** Meer dan aan de voorkant is voorzien. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de aanbesteding van de regiotaxi.
- **Er is een aantal nieuwe onderwerpen op de agenda gekomen die vooraf niet zijn voorzien.** Zoals bijvoorbeeld de rol als procesbegeleider bij W4 en de inzet in het kader van de Regionale Investeringsstrategie Zuidelijke Randstad. Nu hoort dit ook bij een flexibele netwerkorganisatie die Holland Rijnland is. Dit betekent echter wel dat er vrije ruimte dient te zijn om dergelijke zaken op te pakken of dat andere onderwerpen getemporeerd dienen te worden.
- **Tussentijds zijn op drie portefeuilles (Verkeer en Vervoer, Wonen en RO, Bestuur en Middelen) de portefeuillehouders gewijzigd.** Dit vraagt extra inspanning en inzet om bestuurders te informeren.